

Prima ZOOM – příroda v lednu 2022

Výběrové tipy ve vysílání Prima ZOOM – příroda ještě více zblízka!

Tematické premiérové bloky: „Zvířata“ vždy v úterý 22.00-24.00; „Příroda“ vždy ve středu od 20.00 do 22.00; ve čtvrtek od 22.00 do 24.00; v pátek od 20.00 do 22.00 a „Extra“ vždy v sobotu od 20.00 do 22.00 hod.

1. 1. 21.00 – Bláznivý svět veverek

Veverky patří k nejznámějším savcům. Všude na světě se s chutí přidávají k našim piknikům v parku, oslňují nás svými akrobatickými kousky a baví naše děti jako postavičky v kreslených seriálech. Veverky se vyskytují v podivuhodně různorodých typech prostředí. Některé umí létat, jiné plavat. Některé žijí v dutinách stromů, jiné pod zemí, další dávají přednost ledovým pustinám nebo spalujícím pouštím. Ale nenechte se zmýlit tím, jak jsou roztomilé. Sice jsou malé, ale veverky jsou zároveň jedním z nejrozšířenějších druhů na světě. A mají velkou rodinu. Tento přírodovědný film představuje nejbláznivější druhy veverek a ukazuje, jak dobře si umí poradit s extrémním životním prostředím i zvědavými (lidskými) sousedy. Odhalte okouzující svět jednoho z „nejsledovanějších“ savců na Zemi.

4. 1. 22.00 – Psi a my: Tajemství jednoho přátelství

Psi věrně následovali lidi do všech koutů světa – lovečtí, tažní, hlídací nebo ovčáckí psi jsou našimi dávnými společníky. Film Psi a my: Tajemství jednoho přátelství je plný příběhů, které vás spolehlivě zahřejí u srdce. Příběhů o bezpodmínečně a bezvýhradní věrnosti i nezlomném přátelství mezi psem a člověkem. Navíc odhaluje, že nejlepší přítel člověka je velice inteligentní, má výjimečně citlivé smysly a vřelý vztah k tomu, kdo se ho ujme.

4. 1. 23.00 – Pohotovost pro exotická zvířata (Zkažená želví vejce)

Doktorka Susan Kelleherová a její tým z pohotovosti pro exotická zvířata poskytují první pomoc vylekaným majitelům exotických zvířat, která potřebují zvláštní péči. Sympatická veterinářka přezdívaná „Doktorka K.“ vlastní a vede jednu z nejvytíženějších pohotovostí pro exotická zvířata v celé oblasti jižní Floridy. Její motto zní: Budu pečovat o všechno, co projde dveřmi, kromě psů a koček! Podívejte se na její neuvěřitelné příběhy v poutavém dokumentárním seriálu.

5. 1. 20.00 – Divoký Gibraltar

Divoký Gibraltar vás ohromí různorodou směsicí barvitých zvířat, která žijí na hranici mezi Evropou a Afrikou. Jeho hlavními hrdiny jsou dravci velcí i malí: uvidíte obrovité dravé kosatky i milióny migrujících ptáků, kteří spolu v úžině každoročně soupeří o kořist. Zvířata na moři i na pevnině bojují v odvěké válce s přírodou a člověkem. Nejen že musí vyrvat potravu z rukou všudypřítomných rybářů, ale když si nedají pozor, stanou se sama cenným úlovkem.

5. 1. 21.00 – Zvířecí hry (Význam hraní)

V každém koutu našeho světa byste narazili na mláďata zvířat, která věnují spoustu času tomu, že si hrají. Jenže vědci tyto zvířecí hry dlouho přehlíželi. Nové výzkumy nyní konečně dokazují, že hrou se zvířata naučí skoro všechno, co umějí. Díky tomuto přírodovědnému dokumentárnímu filmu odhalíte, že hrát si znamená mnohem více, než se jenom bavit.

7. 1. 20.00 – Kouzelná jezera

Díky rozloze 117 km² je Müritz největší jezero na území Německa. Ale ani zdaleka není jediným jezerem na severovýchodě země. Jen v oblasti Mecklenburg mezi městem Waren a horou Feldberg leží dva tisíce jezer. V místním Národním parku Müritz žije velké množství různých zvířecích druhů: typickým místním obyvatelem je orel mořský, svá loviště tady má také vydra říční a na obloze přímo nad ní krouží ohrožený luňák červený. Fred Bollman zná krásy národního parku jako svoje boty. Jako bývalý hajný se věnuje ochraně přírody a aktivně se podílí na záchraně „svého“ divokého světa. Filmaři strávili v jeho společnosti dva roky. Výsledkem je jedinečný portrét překrásné přírody zachycený ve filmu Kouzelná jezera.

7. 1. 21.00 – Vodní obři (Sladkovodní žraloci)

Biolog Zeb Hogan se prostě nedá zastavit. Proto ho zastihnete na další výpravě za dobrodružstvím, kdy pátrá po nejpodivnějších, největších sladkovodních rybách. V nových dílech Vodních obrů se poohlídí po čemkoliv od mýtického obřího sumce až po vládce aljašských řek. Zeb křížuje Spojené státy i Asii a spolupracuje s rybáři, nadšenci a nejrůznějšími podivíny, aby našel nejkurióznější rybu ze všech. Sleduje legendy, svědectví i zkazky a jeho putování se nezastaví, dokud nenajde skutečně světovou rybí příšerku.

8. 1. 21.00 – Tajemné kočky (Svět kočičíma očima)

Odměřené. Přezíravé. Zlomyslné. Nebo kamarádké chundelaté koule, které prostě chtějí být milovány? Názory na kočky se různí, ale jedno je jisté: jsou to mazlíčci, kteří se zabydleli v srdcích mnoha lidí. Ale kolik toho o nich skutečně víme? Fascinující dokumentární seriál Tajemné kočky využívá nejnovější, na zakázku vyrobené technologie a zkoumá každý aspekt života často nepochopeného zvířecího druhu. Podívejte se, jak se pozoruhodné tělo, mozek a smysly kočky vyvíjely v průběhu věků. V minulosti byly kočky dokonalými dravci. V současnosti se naopak z přirozeně samotářského zvířete stal společenský jedinec. Tohle je kompletní průvodce, díky kterému už se na kočky nikdy nebudete dívat tak, jako dřív.

11. 1. 22.00 – Návrat clydesdalského koně

Clydesdalskému koni, kterého proslavily dlouhé bílé rousy nad kopyty a také reklama na pivo Budweiser, hrozí vyhynutí. Potká snad tyto velké a ikonické oře nešťastný konec přímo na místě, kde se zrodili – ve Skotsku? Proslulým údolím Clyde nedaleko města Glasgow se dříve proháněly tisíce clydesdalských koní. Ale teď už tam není ani jeden. Tento kůň býval dřív tak cenný, že ho Skoti prodávali do celého světa. Nejvyhledávanější byli černočerní vraníci. Osud celého plemene nyní závisí na jediné ženě. Janice Kirkpatricková je cenami ověřená designérka z Glasgow a clydesdalský kůň se stal její absolutní vášní. Janice má naprosto jednoduchý plán: najít ztracené vraníky a přivést je zpátky domů. A tak začíná její neobvyklá výprava z údolí Clyde do srdce kanadských prérií. Během ní Janice odhaluje skutečný příběh clydesdalského koně. A podaří se jí najít jednu kanadskou rodinu, která už pět generací ochraňuje starodávnou okresní linii clydesdalského vraníka. Díky tomuto objevu konečně proniká do tajemství, jak obnovit stádo ve Skotsku. Napínavý snímek Návrat clydesdalského koně zachycuje její fascinující příběh. Janice se snažila dva roky o záchranu toho, co je jejímu srdci

nejdražší. Nejenže to dopadlo úplně jinak, než očekávala, dokonce to ale navždy změnilo její život a také osud celého plemene.

12. 1. 20.00 – Mimořádné zvířecí smysly (Superzrak)

Mohli bychom snadno podlehnout dojmům, že zvířata vnímají svět kolem sebe stejně jako my. Jenže opak je pravdou. To, co vnímáme my lidé, je jenom špička ledovce. Během tří fascinujících epizod této dokumentární mini série vyrazíme na různá místa naší planety a prozkoumáme neuvěřitelnou říši zvířecích smyslů. Zároveň odhalíme jak a proč různá zvířata vnímají svět tolika výrazně odlišnými způsoby. Zrak je klíčovým smyslem pro přežití každého zvířete. Ale vzhledem k tomu, že ve zvířecí říši existuje nepřehledné množství různorodých očí, jak to všechno vlastně začalo? Zjistěte, jak zvířata vidí. A odhalte, jak se jejich zrak vyvinul, do tak složitých podob, že jim umožňuje udržet si přehled na souši i pod vodou, všimnout si nebezpečí nebo kořisti kilometry daleko, nebo dokonce vidět nejlépe za úplné tmy. Společně vyrazíme do všech koutů světa a zjistíme, jak se během milionů let evoluce u zvířat vyvinuly skutečně nečekané schopnosti. Ať už je to ještěrka, která dokáže běhat po vodě nebo koryš se smrtícím úderem, mnohá zvířata se musela přizpůsobit extrémnímu životnímu prostředí a některým se to povedlo až neuvěřitelným způsobem. Jiná se naučila využívat smysly tak, že si my lidé ani nedokážeme představit. Pohlédněte na svět kaleidoskopickými očima ptáků a včel. Poslechněte si utajené zvuky komunikace mezi netopýry nebo slony. Seznamte se s výjimečnými schopnostmi rejnoka nebo termálním viděním krajty královské. Před námi je celý neviditelný svět plný zvířecích super schopností.

Tři díly nám rozkryjí neuvěřitelné smysly světa zvířat a začneme zrakem. Zrak je smysl, který byl zdokonalován během let evoluce. Už 540 milionů let, od vzniku prvních světločivných buněk, experimentuje příroda se zrakem. Zrakem vnímá svět 95 % živočichů. Oči zvířatům umožňují vidět trojrozměrně, širokouhle, v ultra vysokém rozlišení nebo v barvách, jaké lidé neznají. Zvířata vidí i to, co je pro nás neviditelné. Gepard má vynikající zrak, ideální pro savanu. Zachytí i malý pohyb na obzoru vzdáleném až pět kilometrů. Má binokulární vidění a mozek vytváří trojrozměrný obraz. Oči jeho kořisti, impaly, se vyvinuly tak, aby dokázaly odhalit hrozbu. Jsou umístěny po stranách hlavy a jejich zorný úhel je 360 stupňů. Surikata disponuje binokulárním viděním do kilometrové vzdálenosti a při poplachu se stačí ukrýt do podzemí. V dávných dobách neměl žádný živočich zrak. Prvními organismy zachycujícími světlo byly fotosyntetické bakterie v oceánu, časem přibýlo rozeznávání formy a tvaru. Největší oči má vážka, která vidí do všech směrů, jen ne za sebe. Vidí svět v živých barvách, včetně ultrafialového světla, které jsou lidským očím neviditelné. Oči zaznamenají až 300 obrazů za sekundu. Většina savců má dva čípky citlivé pouze na zelenou a modrou barvu. Skupina primátů, kteří se stali aktivními ve dne, má tři čípky, vidí i červenou, oranžovou a žlutou. Ptáci, jako například holub, vnímají červenou, modrou a zelenou barvu, a navíc ultrafialové světlo, takže rozliší sto milionů barev. Mají tetrachromatické vidění. Dravci jsou ještě dále. Sokol stěhovavý, nejrychlejší tvor na Zemi, zaznamená svou kořist i na vzdálenost dva kilometry. Jeho zrak drží krok s rychlostí. Nejlepší zrak v říši zvířat má koryš strašek paví, žijící na mořském dně. V každém oku má tři zornice, oči jsou usazeny na stopkách a pohybují se nezávisle na sobě. Jeho zorné pole je 360 stupňů a má trojrozměrné hloubkové vnímání.

13. 1. 23.00 – Divoké Švýcarsko (Skrytá krása pohoří Jura)

Švýcarsko je srdcem Evropy. Je to překvapivě velká malá země: nevelká rozlohou, ale bohatá na přírodní krásy. A stejně jako mnoho místních jazyků a kultur je zvláštní a jedinečná také různorodá krajina. Ve Švýcarskou najdeme mocné Alpy, husté lesy a vzkvétající zelená údolí, tajuplná rašeliniště nebo řvoucí vodopády. Středozemní jezera a rozebrané skály stojí blízko u sebe a oddělují je pouze mizivé vzdálenosti. Švýcarsko má mnoho divokých tvářů, některé jsou známé, a jiné nám zůstávají

utajené. Je to země, která je neuvěřitelně bohatá na rozmanitost, divokou přírodu i úžasné scenérie. To vše přesvědčivě přibližuje každá epizoda mini série Divoké Švýcarsko.

14. 1. 20.00 – Záchrana dinosaurů ryby

Zkušený mořský biolog a kameraman Rory Moore se snaží zachránit jesetera před úplným vyhynutím. Tato prehistorická ryba patří k nejhroženějším druhům zvířat na světě. Díky práci pro nadaci Blue Marine se Rorymu podařilo zajistit částečnou ochranu Kaspického moře, kde tato majestátní ryba takřka vymizela. Příčinou jsou pytláci prahnoucí po kaviáru. Moore cestuje po celém světě. Na pobřeží Ázerbájdžánu využívá přelomové postupy, aby se mu podařilo ohroženého jesetera najít. Na březích řek v americkém Wisconsinu zase zažívá nejlepší a nejvýznamnější chvíle své kariéry. Dokument zachycuje nejen jeho zážitky. Odhaluje také to, jak se obchodníci s kaviárem spojili s protipytláckým týmem, a dokonce i se samotnými pytláky, aby zabránili absolutní katastrofě.

18. 1. 22.00 – Zvířecí superschopnosti

Zvířata jsou skutečnými superhrdiny našeho světa. Mají schopnosti, o kterých se nám lidem může jedině zdát. Některým dorůstají končetiny, o které přišli. Jiným rekordně rychle rostou kosti. A další můžou dlouhé měsíce spát, a přitom neztratit ani jediný sval. Takové schopnosti mohou pomoci nám lidem v boji proti nemocem, jako je Alzheimerova choroba, infarkt nebo osteoporóza. Jenže to, jak fungují zvířecí superschopnosti, je pro nás zatím záhadou. Jak to ta zvířata dělají? Na tuto otázku se vědci snaží odpovědět, aby mohli zachránit lidské životy. Na to, abyste našli nějaké zvíře se superschopnostmi, nemusíte vyrazit nijak daleko. Žije v lesích hned za našimi dveřmi. Srncům se každoročně regeneruje paroží. Narůstá jim závratnou rychlostí jednoho a půl centimetru za den. To je neuvěřitelné zvlášť proto, že paroží je vlastně kost. Vědci by rádi přišli na dvě věci. Zaprvé, co opakovaně spouští a zastavuje růst jejich paroží. Odhalení tohoto tajemství by nám mohlo napovědět, jestli by bylo možné nechat lidem znovu narůst končetiny, o které nešťastně přišli. Zadruhé by vědci chtěli zjistit, jakým způsobem srnci doplňují vápník do kostí. Srnec přitom není jediným zvířetem, které dokáže neuvěřitelné. Odhalte skutečné superhrdiny našeho světa, i co bychom se od nich mohli dozvědět, v tomto přírodovědném filmu.

19. 1. 21.00 – Divoká Čína (Travnaté pláně)

Čína je země s nejroztodivnějším ekosystémem na světě. Žije tady neuvěřitelné množství zvířecích a živočišných druhů. Skvělý seriál Divoká Čína se zaměřuje na pět nejzajímavějších míst od starověkých pralesů přes tibetské pastviny nebo břehy řeky Jang-c'-ťiang až po čínská mega města a oceány, které Země draka obklopují. Sledujte vzácná zvířata a odhalte jejich dosud neznámé chování. Podívejte se na práci ochránců přírody. V pralesích se staneme svědky zuřivé bitvy o území mezi dvěma klany hulmanů uzdičkových. Dozvíme se o snaze zachránit tygra ussurijského a levharta mandžuského. Uvidíme, jak lišky horské loví na tibetských pláních malé hlodavce zvané pika nebo jak probíhá období páření nejmenšího čápa na světě. Dozvíme se o návratu sviňuchy hladkohřbeté a budeme pozorovat rituál páření nejstaršího mořského zvířete – ostrorepa východoasijského, který žil už před 300 miliony let. Ve městech se připojíme k čínskému druhu ježka, jenž se snaží přežít uprostřed rušného Pekingu, nebo rozpustilým makakům hodujícím na čínský Nový rok v náhorní prefektuře Kuej-jang. Odhalíme, jak se medúzy nedávno rozšířily ve vlnách oceánů. A budeme sledovat aktuální pokusy obnovit severní okraj korálového trojúhelníku v Jihočínském moři, jednoho z nejživějších a nejbohatších podmořských životních prostředí světa. Taková je divoká Čína, jakou jste ještě neviděli.

20. 1. 22.00 – Královna mizející říše

Připravte se na velkolepý a dojemný příběh o mámě Frost, půvabné samici ledního medvěda, a jejích roztomilých mláďat. Během čtyřleté výpravy se norskému filmaři Asgeiru Helgestadovi podařilo kráčet v medvědí stopách a zachytit, jak se Frost snaží přežít a vychovat mladé, zatímco jí její domov doslova taje přímo pod tlapami.

21. 1. 20.00 – Alpská jezera

Tento přírodovědný film nás zavede do fascinujícího světa hlubokých horských jezer. Dobudeme ledové paláce nečekané krásy. Ponoříme se do říše, ve které kdysi řádili skřítkci, víly a horští trolové. Díky speciálním dýchacím přístrojům a upraveným kamerám vyrazíme na lov zvláštních nočních stvoření s ještě podivnějšíma očima. To si nesmíte nechat ujít!

22. 1. 20.00 – Austrálie z ptačí perspektivy

Dokument Austrálie z ptačí perspektivy je velkolepou expedicí ve výšinách nad fascinujícím kontinentem protinožců, na kterém žijí zvláštní a jedinečná zvířata. Vysoko z nebes dobře uvidíme, jaký otisk zanechaly mocné přírodní síly na tak ikonických australských místech, jako je skalní monolit Uluru, Velký bariérový útes nebo jezero Eyre. Na všech těchto místech sestoupíme dolů na zem, abychom odhalili, jak místní topografie, klima a geografická izolace ovlivňuje zdejší zvířata. Austrálie z ptačí perspektivy není pouhou pohlednicí od protinožců. Tento snímek odhaluje nezničitelné pouto mezi zvířenou a krajinou.

25. 1. 22.00 – Městská divočina (Stálí obyvatelé)

Plejtváci pronikají do newyorské řeky Hudson. Obrovské kolonie velkých kaloňů se zabydlely v australském městě Adelaide. Tučňáci brýloví našli útočiště a bezpečné hnízdiště v Kapském Městě. Seznamte se s neobyčejnými zvířaty, která žijí v nejrychleji se měnícím prostředí na světě – v našich městech. Zvířata se dokázala přizpůsobit městskému stylu života nečekaně dobře. Kromě toho, že se jim v urbanistickém prostředí daří využívat vlastní vrozené schopnosti, umí si také nápaditě poradit. Přírodovědný seriál Městská divočina vznikl v produkci BBC a inspiroval se epizodou Města ze série Planeta Země II. Zkoumá naše domovy z nového úhlu pohledu – očima zvířat, která tady žijí s námi. Objevte divočejší stránku světa, o němž si myslíte, že ho znáte.

27. 1. 22.00 – Nebeští lovci: Jestřábi, káně a orli

Draví ptáci jsou symbolem síly, rychlosti a vznešenosti. V říši zvířat je skutečně jen málo dalších druhů, které bychom mohli popsat tolika superlativy. To, jak dravci využívají různé smysly, co dokážou za letu a také jak využívají množství různých loveckých strategií, si jednoduše zaslouží obdiv. Jestřábi, káně a orli dobyli všechny kouty naší planety od vyprahlého suchého jihu, přes chladivě zamžená říční údolí, až k pobřežím Norska a na vrcholky nehostinných hor. Někteří z nich, například neuvěřitelně všestranný sokol, dokonce umí lovit v lesích. Jejich doslova sokolí oko nemá mezi ostatními zvířaty obdoby. Všichni dravci se živí lovem a dělají to s nesmírnou elegancí, se zdánlivě nenuceným půvabem a vysokou úspěšností. To je jen jeden z mnoha důvodů, proč jsou draví ptáci tak moc obdivovaní, dokonce romantizováni tolika různými kulturami. Připoutejte se, prosím, a připojte se k nám při tomto leteckém dobrodružství se strhujícími výhledy do úžasného světa nebeských lovců.

28. 1. 20.00 – Království ledňáčka

V údolích německého pohoří Westerwald žije u potoků ledňáček říční. Zima zde někdy trvá až do konce března. Pro ledňáčky znamená tuhá zima smrt, protože v zamrzlé vodě nemohou lovit. Ledňáček se živí výhradně malými rybami, které po ulovení omráčí prudkými údery. Aby se neporanil o ploutve či šupiny, polyká rybu vždy hlavou napřed. Mládě dostává zhruba každou hodinu jednu rybu,

což je při sedmi mládětech 50 ryb denně, a přitom ledňáček uloví jednu rybu zhruba na deset potopení. Čím jsou mláděta starší, tím více potravy potřebují, v osmi dnech věku je to zhruba 10 ryb denně na mládě. Aby se dostalo na všechny, posunují se mláděta po nakrmení vždy o jedno místo. Rybí kosti mláděta vyplivují. Samec se o mláděta stará nakonec sám, protože samice ve druhé noře sedí na dalších vajíčkách. Tímto způsobem přivedou některé páry potomky 3x do roka, aby příroda vyrovnala ztráty, které tito ptáci utrpí v zimě. Poznejte však také další obyvatele blízkých německých vod.

29. 1. 20.00 – David Attenborough: Zázrak jménem vejce

Světověznámý přírodovědec a moderátor David Attenborough má velkou vášeň pro ptačí vejce. Tyto pozoruhodné výtvořky matky přírody pečují o nový život, chrání ho před nepříznivými vlivy vnějšího světa, ale zároveň mu umožňují svobodně dýchat. Jsou dost silné na to, aby ustály plnou váhu rodičů, kteří je zahřívají. Na druhou stranu nejsou natolik silné, aby neumožnily ptáčeti vyklubat se na svět. Jenže jak takové vejce vlastně vzniká? Proč má zrovna takový tvar, jaký má? A co je možná zdaleka nejdůležitější: jaký je vůbec důvod ke snášení vajec? David Attenborough odhaluje v tomto snímku úžasná fakta o tomto zázraku přírody, kousek po kousku, od naklazení po vylíhnutí.

29. 1. 21.00 – Divoká Skandinávie (1. díl)

Skandinávie je domovem proslulých Vikingů a zemí rozlehlých pobřeží, vysokých hor, odvážných dobrodruhů, starověkých civilizací i hlubokých lesů. Nenechte si ujít jedinečnou příležitost pohlédnout na mýty opředenou krajinu Norska, Finska a Švédska očima vikingských bohů vysoko z oblak. Toto je říše Vikingů a samotné srdce království matky přírody pohledem z nebes.

www.prima-zoom.cz – unikátní on-line magazín: základní info, program, aktuality, fotografie, zajímavé články, a ještě něco navíc.

